

er med Bedrøvelse, at jeg maa forlade Salen og igjen vende hjem, uden at kunne medbringe en Lov, som kunde afløse det Baand, der hviler tungt paa os. Jeg er en gammel Hovetbonde, jeg er født trælbundet, min Fader var stavnsbunden Trælbonde, men han levede endnu, da Stavnsbaandet blev løsnet. Jeg er altsaa selv født trælbundet, og jeg har levet den Dag, da jeg er bleven Hovetbonde, og jeg haaber at leve den Dag, at jeg kan døe som en fri Mand med frie Hænder. Det er det eneste Haab, der er blevet tilbage for mig ved denne Lovs Forhandling.

Formanden: Jeg har ikke ganske kunnet opfatte, hvorledes den ærede Taler udtrykte sig om Landsthingsforhandlingerne; men jeg maa kun bemærke, at der naturligvis ikke her kan være Tale om at karakterisere disse Forhandlinger.

J. Christensen: Jeg beder om Forladelse, hvis jeg har udtalt noget Upassende (Nei! Nei!).

Formanden: Det var kun en almindelig Bemærkning fra min Side. Jeg har nemlig, som jeg tillod mig at yttre, ikke kunnet høre den ærede Rigsdagsmands Ord.

Ordføreren: Jeg vil blot med Hensyn til nogle Uttringer af den ærede Rigsdagsmand for Njøge (Krieger) bemærke, at der for Udvalgets Majoritets Bedkommende ikke var særdeles Opfordring til at have nogenstahelt Conference med den høitagtede Minister om denne Lovs Fortolkning, da vi, som bekendt, havde indfattet en anden Paragraph, hvoraf Meningen, efter vor Anskuelse, var noksom klar.

Mourier: Jeg deler fuldkomment med den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de District (Monrad) den Anskuelse, at det er noget misligt at indlade sig paa Fortolkning af Love, der endnu ikke ere komne til Berden. I Erkjendelse heraf, er jeg noget utilbøielig til at udtale mig over selve de Fortolkningspørgsmaal, der nu ere blevne reiste, saameget mere, som dette vilde udfordre en omstændeligere Udtalelse, og derhos let kunde fremkalde en yderligere Forlangelse af Debatten. Men jeg vil indskrænke mig til en praktisk Bemærkning, og det er den, at man, ved at vurdere Betydningen

af disse Spørgsmaal, kun ikke maa overse, at efter Lovforslaget kan Eieren af den Eiendom, til hvilken Hovetiet ydes, ubetinget begjære dettes Afløsning; og, naar nu det Tilfælde indtræder, at en Trediedeel af Hovetierne forlange Afløsning, saa vil det uden Tvivl være meget sjældent, at ikke Eieren skulde finde sig foranlediget til i sin Interesse at begjære Hovetiet afløst ogsaa for de øvrige Hovetierbedkommende, og jeg troer derfor virkelig, at de Betænkkeligheder, man har reist, ikke i praktisk Henseende ere af en saadan Vægt, som de maaskee ved første Dietast kunde synes at være. Det er tildeels ogsaa af denne Grund, jeg troer ikke at burde opholde Forsamlingen ved at gaae ind paa de opstaaede Fortolkningspørgsmaal. Iøvrigt skal jeg ingenlunde modsigge, at Lovforslaget, saaledes som det foreligger, har maaskee ikke ganske saa og ikke ganske uvæsentlige Mangler. Men, mine Herrer! ethvert Bærk, vi ville fuldføre, har sine Mangler og Ufuldkommenheder; dette hører til de Skøbeligheder, som klæbe ved al vor Gjærning. Navnlige er det meget langt fra, at jeg ikke skulde have Die for de Ufuldkommenheder, der, maaskee især fra den juridiske Side, findes ved Lovforslaget; Tilstedeværelsen af disse og andre Mangler er vistnok mindre heldig; men jeg vilde dog ansee det Uheld for meget større, om Lovven ikke skulde komme ud. Jeg troer dog, at Loven, saaledes som Forslaget dertil fra Landsthingets Side foreligger, i Hovetierfagen vil fyldestgjøre sit Diemed, og vil kunne blive til megen Gavn og Velsignelse. Skulde Erfaringen i sin Tid vise, at Loven kunde behøve een eller anden Modification, for end yderligere at betrygge Formaalets Opnaaelse, da vil jeg slutte mig til dem, som ville virke, for at see saadanne Mangler afhjulvne. Men, uagtet jeg saaledes villigt erkjender, at Lovforslaget ikke er noget fuldkomment Bærk, stemmer jeg dog med fuld Overbeviisning for, at det udkommer som Lov; jeg gjør det i Sagens, i Landets og i Bondestandens Interesse.

Formanden: Der er begjæret Afslutning af følgende Medlemmer: Kampmann, Fuglede, Steen, Lykke, Rotwitt, Schack, Lunde, Rothe,